

รายงานการเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการตรวจสอบกักกันระหว่างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบกักกัน ณ ด่านนำเข้าผลไม้ของจีนในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้นำคณะผู้แทนกรมวิชาการเกษตร นำโดยนายภัสชญภณ หมื่นแจ้ง ผู้อำนวยการสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการตรวจสอบกักกันระหว่างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตรวจสอบกักกัน ณ ด่านนำเข้าผลไม้ของจีนในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงและศึกษาศึกษาภาพ โอกาสการส่งออกผลไม้จากไทยไปจีนผ่านเส้นทางขนส่งทางบกอื่นเพิ่มเติม โดยใช้เส้นทาง นครพนม - ท่าแขก (ลาว) - นาแพ้ว - จาลอ (เวียดนาม) - มังกาย - ตงซิง (จีน) ตั้งแต่วันที่ ๒-๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ตามโครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และพัฒนากลไกในการลดปัญหาด้านการตรวจกักกันสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหารระหว่างไทยกับมณฑลทางใต้ของจีนและฮ่องกง นั้น

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจีน เจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชนครพนม และเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชมุกดาหาร ณ ด่านตรวจพืชจังหวัดนครพนม โดยที่ประชุมได้หารือประเด็น ดังนี้

๑) ฝ่ายการเกษตรฯ แจ้งข้อมูลสถานการณ์การส่งออกผลไม้ไทยไปจีนผ่านเส้นทางบกตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่จีน โดยใช้เส้นทาง R9 (มุกดาหาร-สะพานนะเขต-แดนสะพาน-ลาวบาว-หลั่งเติน-โฮยวอ์กวาน) เข้าสู่เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงของจีน และพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามารถระหว่างไทยและจีน โดยใช้เส้นทาง R3A (เชียงของ-ห้วยทราย-บ่อเต็น-ไม่ฮาน) เข้าทางมณฑลยูนนาน โดยเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ด้านตงซิงในเขตฯ กว่างซีจ้วงได้ผ่านการตรวจรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นด่านนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศ และเริ่มมีการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ โดยเทศบาลเมืองตงซิงพยายามผลักดันให้มีการนำเข้าผลไม้ไทย ณ ด้านตงซิง ซึ่งเป็นอีกโอกาสหนึ่งในการขนส่งผลไม้ของไทยผ่านเส้นทางบกเพื่อส่งออกไปยังจีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเส้นทางดังกล่าวขนส่งผ่านประเทศที่สาม ได้แก่ ลาว และเวียดนาม จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบกักกันสินค้า ความพร้อมของถนนตลอดเส้นทาง และระบบโลจิสติกส์ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมเส้นทางขนส่งในพิธีสารฯ สำหรับการส่งออกผลไม้เข้าด่านดังกล่าวร่วมกับจีนต่อไป

๒) ตัวแทนผู้ประกอบการขนส่งผลไม้ไทยได้แจ้งว่าปัจจุบันผลไม้ส่งออกจากนครพนมมากกว่าท่าเรือแหลมฉบัง โดยพบปัญหาความล่าช้าระหว่างขนส่งผ่านด่านชายแดนของเวียดนามกับจีน โดยในช่วงฤดูกาลที่ผลไม้ไทยออกมากจะพบปัญหาการติดบริเวณด่านค่อนข้างมาก นอกจากนี้ เอกสารใบรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชกำหนดว่ามีอายุไม่เกิน ๗ วัน แต่บางช่วงที่การจราจรติดขัดมากก็ทำให้ใบรับรองฯ หมดอายุก่อนที่จะสำแดงที่ฝั่งจีน

๒. การหารือกับผู้ประกอบการโลจิสติกส์ลาว ณ ด่านท่าแขกของ สปป.ลาว เพื่อหารือขั้นตอนการปฏิบัติงานการขนถ่ายสินค้า ทราบว่ารถขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกไปจีนส่วนใหญ่จะเข้ามีการยกตู้คอนเทนเนอร์และเปลี่ยนหัวรถลากเป็นของเวียดนามที่ด่านท่าแขก หรือบางส่วนอาจจะเปลี่ยนที่บริเวณด่านนาแพ้ว (ชายแดนลาว-เวียดนาม) เนื่องจากรถไทยไม่สามารถเข้าเวียดนามและจีนได้ ในขณะที่รถเวียดนามสามารถเข้าลาวและจีนได้ นอกจากนี้ ยังอาจมีการเปลี่ยนถ่ายสินค้าจากตู้คอนเทนเนอร์ไทยเข้าตู้คอนเทนเนอร์ของจีนหรือเวียดนาม โดยสินค้าผลไม้ของไทยส่วนใหญ่จะมาถึงด่านท่าแขกประมาณ ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๓. การหารือกับผู้ประกอบการโลจิสติกส์เวียดนาม ณ ด่านจาลอ และเจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของเวียดนาม เบื้องต้นได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชว่าผลไม้ของไทยที่ส่งออกไปจีนผ่านเวียดนาม โดยหลักการเป็นการขนส่งสินค้าผ่านแดน ดังนั้น ด่านกักกันพืชของเวียดนามส่วนใหญ่จะไม่มีมาตรการตัดซีล ปิดตู้เพื่อตรวจสินค้าหรือออกใบรับรองใด ๆ โดยตรวจสอบเฉพาะเอกสารและใช้เวลาไม่เกิน ๒ ชั่วโมงในการดำเนินการพิธีการตรวจปล่อยสินค้า ในขณะที่หากเป็นการสำแดงผลไม้ที่นำเข้าประเทศเวียดนามนั้น ทาง

หน่วยงานของเวียดนามจะเปิดตู้ตรวจสอบสินค้าโดยต้องใช้เอกสารประกอบการตรวจปล่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย ใบขนสินค้า ใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองถิ่นกำเนิด (Form D)

๔. การหารือร่วมกับรองนายกเทศมนตรีเมืองระดับอำเภอตงซิง ศุลกากร ผู้ประกอบการนำเข้าผลไม้ ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ ณ ด้านตงซิงของจีน โดยมีประเด็นสำคัญจากการหารือและการสำรวจเส้นทางการเดินทาง ดังนี้

๑) เส้นทางจากนครพนม-ท่าแขก-นาแก้ว-จาลอ-มังกาย-ตงซิง (จีน) มีระยะทางประมาณ ๘๗๔ กิโลเมตร โดยรวมสภาพเส้นทางดี ถนนช่วงในลาวมีชำรุดเป็นช่วง ๆ โดยเฉพาะในช่วงจากบ้านภูหลวงไปด่านนาเพ้าระยะทางประมาณ ๒๐ กม. ถนนตัดขึ้นภูเขาที่มีความลาดชัน โค้งคดเคี้ยว และมีสภาพชำรุด ยังไม่ลาดยาง ถนนในเวียดนามอยู่ในสภาพดี เป็นถนนสองเลนและสี่เลน ผ่านนิงห์บิงห์ ไฮฟองของเวียดนาม ซึ่งมีรถบรรทุกสินค้าวิ่งตลอดทาง

๒) เมืองระดับอำเภอตงซิงของเมืองฝางเจิงก่างอยู่ด้านใต้ของจีน เป็นเมืองชายแดนติดประเทศเวียดนาม อยู่ห่างจากท่าเรือฝางเจิงก่างของจีนเพียง ๔๐ กิโลเมตร ห่างจากนครหนานหนิง ๑๘๘ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก ในส่วนของการขนส่งทางบกมีทางด่วนเชื่อมเข้าสู่เมืองใหญ่ของจีนโดยตรง และในปี ๒๕๖๓ จะมีการเปิดให้บริการรถไฟความเร็วสูงในเส้นทางหนานหนิง-ตงซิง โดยที่เมืองตงซิงมีนโยบายเป็นเขตทดลองการค้าระดับประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จึงเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริมการลงทุนและสร้างแรงงาน

๓) ด้านตงซิง เป็นด้านชายแดนติดกับด้านมังกายของเวียดนาม ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนาม มีสะพานข้ามระหว่างกันความยาว ๑๑๔ เมตร มีลักษณะสองประเทศในเมืองเดียวกัน เป็นจุดที่มีการนำเข้าสินค้าอุปโภค บริโภคบริเวณชายแดนอย่างคึกคัก ในปี ๒๕๖๐ มีผู้โดยสารเข้าออกประมาณ ๑๐ ล้านคน โดยเทศบาลเมืองตงซิงได้พยายามผลักดันให้ด้านตงซิงเป็นด่านนำเข้าผลไม้ของไทยเพิ่มเติม นอกเหนือจากด่านโหยวอี๋กวาน เพื่อให้เกิดการค้าขายและพัฒนาทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ เนื่องจากปัจจุบันการนำเข้าผลไม้จากอาเซียนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศ ทำให้ด่านโหยวอี๋กวาน ซึ่งเป็นด่านนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศตามเส้นทางขนส่งทางบกประสบปัญหาการจราจรติดขัดเป็นอย่างมาก ดังนั้นการนำเข้าสินค้าผลไม้ไทย ณ ด้านตงซิง จะช่วยบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้มาก

๔) ขณะนี้ ผู้ประกอบการนำเข้าผลไม้ของจีนและผู้ประกอบการโลจิสติกส์มีความสนใจในการนำเข้าผลไม้ไทย ณ ด้านตงซิง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการที่นำเข้า ณ ด่านโหยวอี๋กวาน เมืองผิงเสียงอยู่แล้วและได้มีการสำรวจเส้นทางขนส่งจากจังหวัดจันทบุรีมาถึงด้านตงซิงใช้เวลา ๔๐-๔๕ ชั่วโมง โดยปัจจุบันได้พัฒนาตู้คอนเทนเนอร์ที่มีขนาด ๕๑ ฟุต ซึ่งยาวกว่าเดิมและบรรจุสินค้าได้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมร้อยละ ๔๐ เมื่อเทียบกับตู้ขนาด ๔๐ ฟุต โดยบรรทุกได้จาก ๑๘ ตัน เพิ่มเป็น ๒๘ ตัน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งสินค้าลงได้ร้อยละ ๓๐ โดยปัจจุบันได้เตรียมตู้คอนเทนเนอร์ขนาดดังกล่าวไว้ประมาณ ๕๐๐ ตู้ เพื่อรองรับสินค้าผลไม้จากไทย อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการเดินรถ น้ำหนักรถ ผู้ประกอบการโลจิสติกส์แจ้งว่าต้องมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยต่อไป

๕) ศุลกากรตงซิงยินดีและสนับสนุนผลไม้นำเข้าจากไทยและมีนโยบายการอำนวยความสะดวกในการนำเข้า โดยในขั้นตอนต่อไปจะต้องมีการหารือระหว่างทั้งสองฝ่ายระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับศุลกากรแห่งชาติจีน เพื่อเพิ่มเติมเส้นทางการขนส่งผลไม้ผ่านประเทศที่สามในพิธีสารฯ ผลไม้ของไทยจึงจะสามารถนำเข้า ณ ด้านตงซิงได้

๕. การหารือกับผู้บริหารศุลกากรผิงเสียงส่วนงานตรวจสอบกักกัน (เดิม CIQ ผิงเสียง) และการศึกษาด่านโหยวอี๋กวาน ซึ่งเป็นด่านนำเข้าผลไม้จากไทยตามพิธีสารฯ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาการค้าสินค้าเกษตรของไทยที่ผ่านด่านโหยวอี๋กวานมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยทั้งสองฝ่ายได้มีการหารือในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) ฝ่ายไทยได้แจ้งให้ฝ่ายจีนทราบถึงมาตรการที่กรมวิชาการเกษตรดำเนินการควบคุมแมลงวันผลไม้ บรรจุกัญชีสำหรับการส่งออกผลไม้ไปจีนตามพิธีสารอย่างเข้มงวดมากขึ้น พร้อมแนวทางในการออกใบรับรองสุขอนามัยพืชของไทยสำหรับผลไม้ที่ส่งออกไปจีนผ่านด่านโหย่วอี้กวานว่าใบรับรองฯ สามารถออกจากด่านกักกันพืชใดก็ได้ โดยให้ด่านมุกดาหารเป็นผู้ประสานงานในการส่งสำเนาใบรับรองฯ ไปยังด่านโหย่วอี้กวานล่วงหน้าผ่านทางเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

๒) จากการศึกษาสภาพบริเวณด่านโหย่วอี้กวาน พบว่า มีการจราจรติดขัด ณ บริเวณหน้าด่านนำเข้าเป็นระยะทางยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการนำเข้าผลไม้มากอาจมีรถติดยาวประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการหวั่นวิตกและทำให้ใบรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชจากไทยซึ่งกำหนดอายุไว้ ๗ วัน หหมดอายุลง

๖. การหารือกับผู้บริหารศุลกากรหนานหนิง (เดิม CIQ กว่างซี) โดยมีนายหวัง จี้ไห่ รองอธิบดีศุลกากรหนานหนิงเป็นประธานในการประชุม ทั้งสองได้มีการหารือในประเด็น ดังนี้

๑) ฝ่ายจีนได้กล่าวถึงสถานการณ์การค้าระหว่างอาเซียน-จีน และ ไทย-จีน รวมถึงช่องทางในการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลไม้ ซึ่งสามารถส่งออกมาจีนผ่านทางเขตฯ กว่างซีจ้วงได้ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยด่านทางบกที่อยู่ในความรับผิดชอบของศุลกากรหนานหนิง ได้แก่ ด่านโหย่วอี้กวาน และด่านตงซิง ด่านท่าเรือ ได้แก่ ท่าเรือปลอดอากรชินโจว และท่าเรือฝางเจิงก่าง ส่วนด่านสนามบินที่ด่านสนามบินกุ้ยหลิน

๒) ทั้งสองฝ่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การเปิดด่านตงซิงให้เป็นด่านนำเข้าสำหรับผลไม้ในเขตฯ กว่างซีจ้วง ซึ่งที่ผ่านมาเศรษฐกิจจีนมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ด่านตงซิงมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ ต่างจากด่านโหย่วอี้กวานที่มีภูมิประเทศลักษณะภูเขา ด่านตงซิงจึงเป็นด่านที่มีความพร้อมมีอุปกรณ์ และเครื่องมือรองรับการนำเข้าสินค้าเกษตรและผลไม้จากต่างประเทศ การเปิดด่านนำเข้าผลไม้เพิ่มเติมจะช่วยผลักดันให้ผลไม้ของไทยสามารถส่งมาจีนได้มากและสะดวกขึ้น ซึ่งศุลกากรหนานหนิงดำเนินการตามนโยบายศุลกากรแห่งชาติในการให้การสนับสนุนประเด็นดังกล่าว และต้องขอความร่วมมือจากฝ่ายไทยในการผลักดันและหารือร่วมกับศุลกากรแห่งชาติของจีนเพื่อเพิ่มเติมเส้นทางการขนส่งผลไม้ผ่านประเทศที่สามเข้าที่ด่านตงซิงในพิธีสารฯ ต่อไป

ภาพประกอบรายงาน
 การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการตรวจสอบกักกันระหว่างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
 ด้านการตรวจสอบกักกัน ณ ด่านนำเข้าผลไม้ของจีนในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง
 ระหว่างวันที่ ๒-๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจีน

การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจีน

พบหารือกับผู้ประกอบการโลจิสติกส์ฝั่งลาว

สภาพถนนตามเส้นทาง R12 ที่บางส่วนมีสภาพชำรุด

การขนส่งสินค้าในเส้นทาง R12

ช่วงถนนที่ไปยังด่านนาเพ้ามีโค้งมากและถนนมีสภาพชำรุด
เป็นช่วง ๆ

ด่านนาเพ้าของสปป.ลาว

ด่านจาลอของเวียดนาม

สภาพถนนในเวียดนามจากด่านจาลอไปด่านมังกาย

สภาพถนนในเวียดนามจากด่านจาลอไปด่านมังกาย

ด่านมังกายของเวียดนาม

ด่านตงซิงของจีน

หารือร่วมกับนางเจียง จื่อหวน รองนายกเทศมนตรีเมืองตงซิง
ศุลกากร และผู้ประกอบการ

สะพานเชื่อมเวียดนามและจีนสำหรับการค้าแบบตลาด
แลกเปลี่ยนของสำหรับชาวชายแดน

รถตู้คอนเทนเนอร์เย็นขนาด ๕๑ ฟุต

หารือกับผู้ประกอบการนำเข้าผลไม้ที่เมืองระดับอำเภอผิงเสียง

หารือกับศุลกากรผิงเสียง

สภาพการจราจรที่คับคั่งของรถขนส่งสินค้าที่จะเข้า
ด่านโหย่วอี๋กวานของจีน

สภาพการจราจรที่คับคั่งของรถขนส่งสินค้าที่จะเข้า
ด่านโหย่วอี๋กวานของจีน

รถบรรทุกสินค้าที่รอเข้าด่านโหย่วอี๋กวานของจีน

หารือกับศุลกากรหนานหนิง

ถ่ายภาพร่วมกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศุลกากรหนานหนิง